

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Fö2024/02052

Remissyttrande över promemorian *Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – några frågor om sekretess* (Ds 2024:34)

Vad gäller den nya sekretessbestämmelse som föreslås i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, för att möta Natos krav om skydd av information, har förvaltningsrätten följande synpunkter vad gäller dess styrka och sekretesstid.

Sekretessens styrka

I promemorian anges att det är av grundläggande betydelse att Sverige kan uppfylla kraven i Natos regelverk för informationshantering, inte minst genom att hindra att utlämnande sker i andra fall än Nato tillåter. Den självständiga prövning som varje enskild svensk myndighet ska göra av de konsekvenser ett utlämnande har på Sveriges möjligheter att delta i Natosamarbetet blir därför i praktiken styrd av huruvida Natos regelverk medger att uppgiften får lämnas ut eller inte.

I utredningen beskrivs att handlingar som delas inom ramen för Natosamarbetet kan innehålla uppgifter som enligt ett svenskt synsätt normalt sett betraktas som harmlösa och därmed inte omfattas av någon sekretessgrund enligt OSL. En Natoklassificering av en handling gäller dock i regel för handlingen i sin helhet. Exempelvis är information i en handling märkt NATO UNCLASSIFIED typiskt sett av mindre skyddsvärde men handlingen får enligt Natos regelverk endast spridas mellan myndigheter och inte lämnas ut till allmänheten eller publiceras på internet.

Förvaltningsrätten befarar att det föreslagna raka skaderekvisit, med en presumtion för offentlighet, i förhållande till sådana handlingar ger sken av att sekretessbestämmelsen är svagare än vad den faktiskt är och att fler uppgifter och handlingar omfattas av offentlighet än vad bestämmelsen egentligen tillåter. Uppgifter som svenska myndigheter i en sekretessbedömning utifrån ett rakt skaderekvisit i vanliga fall borde kunna lämna ut, kan i det här sammanhanget inte lämnas ut utan en risk för att Natosamarbetet kan komma att försämrats. Skillnaden mellan det svenska systemet och Natos regelverk kan därmed skapa svårigheter för myndigheter i tillämpningen av sekretessbestämmelsen och den svaga sekretessen skulle kunna leda till att svenska myndigheter lämnar ut uppgifter på ett sätt som

inte avses. Det bör därför enligt förvaltningsrättens mening ytterligare övervägas om inte ett starkare skaderekvisit bör införas i bestämmelsen för att bättre överensstämja med den faktiska prövning som ska göras.

Sekretesstiden

Promemorian föreslår en sekretesstid om femtio år i OSL och en möjlighet till etthundrafemtio år sekretesstid i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641). Motiveringen till att införa en möjlighet till en sådan lång sekretesstid som etthundrafemtio år anges vara att det "enligt vad utredningen erfarit är en sekretesstid som skulle möta Natos krav i praktiken". Det framgår dock inte vilka dessa krav från Nato skulle vara eller hur utredningen har kommit fram till den exakta sekretesstiden etthundrafemtio år. Ett närmare resonemang om detta hade varit önskvärt för att kunna bedöma nödvändigheten av en sådan ovanligt lång sekretesstid.

I övrigt har förvaltningsrätten, utifrån de utgångspunkter domstolen har att beakta, ingen erinran mot de förslag som läggs fram i promemorian.

Detta yttrande har beslutats av tf. chefsrådman Christoffer Andersson Calafatis efter föredragning av förvaltningsrättsfiskalen Johanna Djukanovic.

Christoffer Andersson Calafatis

Johanna Djukanovic